

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szerkesztő: SIMON ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak ismét kezeltől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre ..... 10 ft — kr.
Félévre ..... 5 ft — kr.
Negyedévre ..... 2 ft 50 kr.
Egy óra ..... 1 ft — kr.

Hirdetési díj:
Ottasábas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyiltér 4 hasábas petitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
ujdonosság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda, Február 25.

40. szám.

Hajdumegye új közigazgatási beosztása.

Debreczen, febr. 25.

Hajdu-Dorog és H. Hadház rendezett tanácsú városoknak nagyközséggé átalakulása tetemesen megszorította a b. ujjvárosi járás főszolgabírói hivatalának, melyhez ezt a két községet beosztották, — valamint a vármegyei központi gyámhatóságának munkáját. A jó közigazgatás érdeke elkerülhetlenül szükségessé teszi, hogy a munkaezők szaporításával biztosítsa a vármegye az adminisztratív szabályszerű, gyors menetét. A múlt héten tartott közgyűlés ideiglenes intézkedésekről gondoskodott, csupán a folyó év hátralévő részére, tehát csak addig, míg maga a kormány, illetőleg az országgyűlés véglegesen határoz ebben az ügyben.

Az ideiglenes intézkedések abból állanak, hogy két közigazgatási gyakorlatot, hogy ezeknek több legyen a munkakedvük és becsülvük, nagyobb czímmel és jobb díjazással látott el; az az árvaszéki jegyzőkre tiszteletbeli árvaszéki ülnöki czímmel ülnöki teendőket ruházott; az árvaszéknél új napdíjas állást rendszeresített és végre a b. ujjvárosi járás főszolgabíró részére járó irodahelyiség-bérl 100 frttal emelte.

Mind ez 943 frt új kiadást jelent, a melyet a lakosság külön megterhelése nélkül, megtakarításokból fedeznek.

Az új viszonyok, melyeket két népes rendezett tanácsú városnak nagyközséggé alakulása teremtett, jövőben jelentékeny változtatást követel a vármegye közigazgatási beosztásában és közigazgatási hivatalának szervezetében. Allandó, czélszerű módosítást, a jó közigazgatás érdekében még a jelen év folyamán.

A vármegye közönsége, egyidejűleg azzal, hogy mikor a fentebb elsorolt ideiglenes intézkedések megerősítését kéri a belügyminisztertől, feliratot terjeszt egy

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Erkölcsei experimentum.

— Helyi idyll.

A korzó kandeláberén még nem gyújtották föl a gázt, következésképp olyan botorkáni, elbototni és megtávozni való barna homály terült el a széles aszfalt uton.

Történt hogy e barna homályosságban egy immáron nős és immáron tetemes nagyságu emporiummal rendelkező, de még csak kissé kopasz ur lélekzetvesztve dühötől lázongva nyargalt végig az aszfalt uton oldalba bök-döve és félrelökve mindazokat a boldogtalan sétálókat, akikkel nyargaló futásában találkozott, — közbe rekedés hangon kiáltotta:
— Megölöm, megölöm. El az utamból, mert átök. Gyilkolni akarok boszúból!

Természetesen, hogy nem csekély föltűnést keltett ez a dühöngő (s közbe legyen mondva eléggé ismert) ur, ki gyilkolni akar boszúból!

A sétálók megriadtan húzódtak el utjából.

Senki sem volt biztos abban, vajjon nem ő légyene-e a nyargaló ur lázas gyilkolási ingerének kiszemelt áldozata? Az ember utóvégre soha nem tudja nem sértette meg bízonytalan, sőt öntudatlanul valamely urat. Es azt sem tudhatni: vajjon ennek a félelmes urnak nem hibbant-e meg annyira az agyveleje, hogy most örült számba vehető s ebben az állapotban összetéveszti a személyeket?

— Örült, örült, bizonyára megv van tébolyodva.

Ezek a vélemények kezdtek terjedni a korzón.

A lázongó ur pedig futott végig a

harmadik főszolgabírói járás szervezése tárgyában. A közgyűlési határozat eme része a következőket tartalmazza:

tekintettel, hogy a jelen határozatban foglalt intézkedések csak ideiglenesek s csupán a jelen év hátralévő részére vonatkoznak;

tekintettel továbbá arra, hogy ezen ideiglenesen kiegészítő szolgabírói intézkedések alapján egyáltalában nem várható, hogy a b. ujjvárosi szolgabírói járásban, melynek területe előbb H. Dorog, jelenleg H. Hadház r. tan. városokkal szaporodott, a nélkül, hogy a vármegye évi dotációjának legkevesébe emeltetett s a hivatali személyzet szaporítható lett volna, — a közigazgatás mindenben a kor és törvény kívánalmainak megfelelőleg kifogástalan pontossággal eszközöltessék:

— Ó Nagyméltósága felkértenni rendeltetik, miszerint magas figyelmére méltatva azon tény körülményt, hogy vármegyénkben két rend. t. város: Dorog és Hadház nagyközséggé alakulván át, az eddigi két szolgabírói járás elégtelenné vált s a jó olcsó és gyors közigazgatás érdeke most már halaszthatatlanul megkívánja, hogy egy harmadik főszolgabírói járás kellő személyzettel a törvényhozás által állami költségből felállítsassék; a vármegyei központi árvaszék pedig, melynek ügyei a két nagy községgé alakult r. t. város ügyeivel szinte túlszaporodtak, kellő és elegendő munkaezővel és személyzettel elláttassék, szintén állami költséggel, mert sem törvénnyel, sem igazsággal, sem méltányossággal össze nem egyeztethető lenne, hogy vármegyénk, mely a közigazgatás vitelére állami egyenes adójának 7 1/10 % át kapja dotatouul, e czímen pótdó kiadására utaltassék. Holott más törvényhatóságok az állam kincstárból e célra 10 sőt több százalékot is nyernek.

A harmadik főszolgabírói járás felállítása, a vármegyei központi árvaszéknek kellő és elegendő személyzettel el-

látása, valamint a központi pénztár személyzetének egy pénztári tiszttel vagy irnokkal szaporítása vagy az évi dotationak e végett szükséges emelése iránt intézkedni kegyesen méltóztassék, hogy törvényhatóságunk a közigazgatásra nézve veszélyes és súlyos bonyodalmaknak a jövő év kezdetén kitéve ne legyen.

Eddig van a határozatnak felirata vonatkozó része.

Bármily égető a kérdés, s bármennyire elodázhatatlannak tartsa is a helyesen ítélő elme a kérésnek teljesítését, nekünk aggodalmaink vannak, hogy az nem fog olyan gyorsan, a mint ohajtjuk, beteljesedni, nem fog pedig a közigazgatási reform vajudó állapotánál fogva, s félünk, hogy a jövő év elején a vármegye ismét oda lesz utalva, ha csak addig el nem lesz döntve a nagy kérdés, hogy az ideiglenes intézkedések hatályát bizonytalan időre kiterjessze.

Miszerintünk akárhogy történik a közigazgatás reformja, elkerülhetetlen Hajdumegye községeinek három járásra osztása: ha azon főbb vonások és keret szerint államosították a közigazgatás, a hogy nem régen ősmertették a lapok a kormány terveit: ugy még inkább szükség lesz az új beosztásra s ezt a kormány az általános reform keresztül vitele előtt fogatosíthatja.

Önkényt felmerül az a kérdés, hogy a községek mimódon osztassanak be három járásba? A helyes, minden érdeket kielégítő megoldást felelte nehéz, talán lehetetlen is, megtalálni, a községek földrajzi elhelyezése miatt. A községek nagy területen szétszórva, Debreczen sz. kir. város Búszörmény és Szoboszló rendezett tanácsú városok területei által megszakgatva, fekszenek; a nádudvari járás községeit kivéve, földrajzi egységet nem képeznek s ezek kivételével nincs közöttük olyan község, a mely a többire nézve központi fekvéssel dicsekedhetnék.

Véleményem szerint az volna a leg helyesebb beosztás, ha két járásnak, a nyu-

goti, északi, keleti részen fekvő községek-ből alakult járásoknak, épen ugy mint most a b. ujjvárosinak, Debreczen lenne a székhelye. Debreczenhez minden község közel esik, legalább is mindet vasut köti véle össze s valamennyinek Debreczen a leglátogatottabb piacza, ezenkívül kulturális, egyházi, törvénykezési, adóügyi itt nyernek elintézését.

En, addig is, míg a vármegyei és törvényeszek területének várható új beosztása megtörténik, a mikor Hajdu-vármegyehez néhány szomszédos község lenne csatolandó, következőleg javasolom felosztatni vármegyénk községeit három járásba:

I. Nádudvari járás; Nádudvar P.-Ladány, Kaba, Tetétlen, Földes 11 □ mtf. 31000 lakossal. Székhelye a terület központján fekvő s vasuti állomással bíró: Kaba.

II. b. ujjvárosi járás: B. Ujjváros, C. ege, Egyek, Szovát, Mike-Pécs 9.5 □ mtf. 24000 lakossal. Székhelye: Debreczen.

III. h. h. adházi járás: Hadház, Dorog, Sámson, Vámos-Péres, Tég-lás, Alsó-Felső Józsa. Területe 6.5 □ mtf. 30000 lakossal. — Székhelye Debreczen, esetleg Hadház.

A ki okosabb felosztást tud gondoljon elő. Hadd érleljék az ügy. Gondolom hogy a „Debreczeni Ellenőr” tekintetes szerkesztője becses lapját az elől sem zárja el. *)

A protestáns egyházak nyereségy kölcsona. A pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén törvényjavaslatot terjesztett be a magyarországi evangélikus reformált közalap és az ágostai hitvallásu evangélikus egyház-egyetem hasonczélu alapja javára felveendő nyereségykölcson engedélyezése tárgyában.

Az I. §. szerint felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a magyarországi evangélikus reformált közalap és a magyar honi ágostai hitvallásu evangélikus egyház-egyetem

*) Lapunk közérdekű ügyek megvitatására mindenkinek nyitva áll. — Szerk. —

— Menjünk.

Mentek.

Az ádáz urhoz értek.

Helyet foglaltak egy terített asztalnál.

— Előbb talán ennénk?

Ezt a kérdést a gyilkos szándéku ur vette föl.

— Előbb talán innánk?

Ezzel a kérdéssel felelt vissza a kapitány.

Hanem az evéshez és iváshoz is nehéz volt hozzáfogni. Az ember soha nem tudhatja, hogy az ilyen dühöngő urak nem keverték-e jó eleve mérget az étel-itálba?

A kapitányban volt annyilélekerő, hogy nem sápadt el erre a gondolatra. Óvatosság-ból azonban visszakinálta a kínálót.

— Parancsoljon uram.

— Kérem, ön a vendég.

A kapitány csak keveset vett a friss marhasültből. Gondja volt reá, hogy addig rágja a betett falatot, amíg kliense ugyanab-ból a peccenyéből egyet nem nyel.

Ennek az urnak pedig fölöttébb rossz fogai vannak. Inkább örül, mint rág. Nagyon sokáig örülte.

A kapitánynak már le is esuzott egy kis sült a torkán.

Talán nem sértjük meg a kapitány föltetlen bátorságát, ha annak a véleményünknek adunk kifejezést, hogy mikoron ennek az urnak is megnyakant a nyeldekloje, a méregfalától való félelemtől szabadult meg. Bizonyos lett, hogy az élet nincs megmérgezve.

A dühöngő urra az izes vacsora és a magyarádi jótékony hatással volt. Szelid lett, melázó és beszélni kezdett ilyen formán:

— Tudja-e, ki készítette ezt a vacsorát?

Persze, hogy nem tudja. Hát a feleségem.

Hogy hol van a feleségem? azt kérdi. Biz én nem tudom. Elment valahova. Hogy mi-

ért voltam dühös? Erre a kérdésre egy másik kérdéssel felelek. Mit tenna a kapitány ur, ha az én feleségemnek lenne helyettem a férje.

A kapitány a két bajussza alatt mosolygott és csak annyit mondott:

— Hm Ham.

— És ha egyszer hütlenségen kapná a feleségemet.

A kapitány erre is gondolt valamit. Hanem a gondolatból már annyit sem mondott ki, hogy hm. Csak az alsó ajkát nedvesítette meg a nyelvével.

— Ugy-e, hogy nem tud rá felelni?

— De igen. Az a körülményektől függ.

— Óno, gyilkolna, mint a hogy én akartam?

— Az a kérdés, hogy esett meg az eset az ön patrimoniumában?

— Egy fiatal ur járt hozzánk már hónapok óta. Udvarolt a feleségemnek. Ez természetes. Ma már minden szép aszonynak van udvarlója, aki a folytonos szolgálatkészség terhért részben leveszi a férj válláról, különösen a jégen és a bálteremben. A kinek olyan tisztességes környülete van mint nekem az már nem irinálhat és nem tánczolhat. A felesége azonban fiatal és kacson.

Neki tánczolni kell. Ehhez szükséges az udvarló, a nélkülözhetetlen társadalmi rosz. Ma nem mentem föl a kaszinóba, mert féltém, hogy megpumpol 100 frtig. A feleségem talán nem is tudja, hogy itthon maradtam és esőndesen pipázom az ebédli homályában. Ekkor történt, hogy odabent egy osók csattant el.

Vigyázva betekintettem. Az udvarló csókolta meg a feleségem karját. Abá! gondoltam, most kitanulmányozom az asszonyom erkölcsét. Nyugodtan lesekedtem. Az a himpellér másodsor megoskoltta, most már föllebb a karját. Feleségem hátrádolt a keretven és ujjával megfenyegette a tolakodót. „Megtoltom. Nem

hasonezélű egyesített alapja által közösen felveendő, öt forintnál nem kisebb névértékre szóló kötvényekre osztott és nyolcz millió forint névértékű nem nagyobb összegű nyereségül a kötvények kibocsátását oly feltétel alatt engedélyezhesse, ha a kölesön felvételére vonatkozó s eléje terjesztendő ügyszerkezetből bizonyosságot szerez az iránt, hogy a kölesön felvételének módzatai egy a közhitel igényeinek, mint az elérendő célnak megfelelőek.

A nyereségkölcsönből eredő bevétel az ev. reformátusok az ágostaiak alapja közt, a hívek száma szerinti arányban lesz megosztandó, oly formán, hogy abból $\frac{1}{3}$ az ev. ref. $\frac{1}{3}$ pedig az ágostai hitvallású evangélikusok alapjára esik.

A pénzügyminiszter a törvényjavaslat elfogadását a következőképp indokolja: Az alapok jövedelmei ma tényleg oly iskolai és egyházi célokra fordítottak, amelyek csak ugyan állami szempontból különös méltánylást érdemelnek: de ezen kívül döntő volt az a tekintet, hogy ha ezeket a kulturális és egyházi célokat az alapok, vagyoni állapotuk zilált volta miatt megvalósítani többé képtelenek nem lennének, alig térhetnének ki annak komoly megfontolása elől, hogy azt, amit ma az alapok teljesítenek, egyenesen az államkincstár igénybe vételével — állami segély alakjában — kellene teljesíteniük.

Országgyűlés.

Debreczen febr. 24.

A képviselőház tegnapi ülésének elején Wekerle Sándor pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a magyarországi evangélicus református közalap és az ágostai hitvallású evangélicus egyház-egyetem hasonezélű alapja javára felveendő nyereségkölcsön engedélyezéséről.

Ezután a consuli biráskodás törvényjavaslatára lefolytatott a zárbeszédet. Polónyi Géza saját határozati javaslata mellett kardoskodván, először is ünnepélyes hangon megköszönte Apponyival és pártjával a bajtársi és szövetségi viszonyt.

Bokross Elek előadó Polónyinak egy pár ténybeli tévedését igazította helyre.

Ezután Szilágyi Dezső igazságügyminiszter emelkedett a szószólarra. A képviselők sietve foglalták el helyeiket s általános csöndben hallgatták beszédét. Bár az ellenzék tegnapi kellemetlenkedése után lett volna tanja Szilágyinak a kiméletlenségre, mindazáltal szíjuro tárgyilagossággal beszélt. Jellemezte az egy hetes vitát, melynek úgy látszik nem annyira az érvek harca, mint inkább a hangulat fölkelése s a vitába vitele volt a célja. Kimutatta ezután Szilágyi Dezső, hogy a két ellenzék csak hogy támadhassa a törvényjavaslatot, oly fölfogást alkotott a consuli biráskodásról, a milyenne az egész művelt Európában nincs példa. Az ellenzék fölfogása szerint a consul tagja a belserveszetnek, tehát azt kívánják, hogy rájuk alkalmaztassék a belserveszet bírálra alkalmazott szabály. Azt, a ma már csak mosolyra gerjesztő fölfogást valja az ellenzék, hogy ott, hol a consuli biráskodás alkalmaztatik, ott a hazai földnek egy kitolt darabja van, tehát a magyar honos fölött úgy kell itélni, mintha Magyarországon volna. Ennek ellenében mindenütt a világon úgy fogják fel a consuli intézményt, hogy az a külügyi szervezet integralis része s a consulok mindenütt a külügyminiszter alatt állanak.

A felelőzések forum kérdésére áttérve,

szabad. Ezek az ő saját szavai. Természetes, hogy ürvendtem az asszonyoknak ezen az erkölcsi fölbuzdulásain. Majdnem elkiáltottam magamat, hogy brávo, jól van. Az a fiatal azonban nem vette komolyan a tiltakozást. Most már vállalt csókolta a feleségemnek, a ki föluggott helyéből és mint egy királyné, úgy mutatott az ajtó felé. „Távozzék. Vagy rögtön csengetek!” Ezek is az ő szavai. Örömmöm már már határtalan volt. Hanem az az ember, az vakmerő volt. Átkapta a feleségem derekát és sűrű csókkal halmozta el arcát, szeméit, homlokát, ajkait. Feleségem ellenkezett, birkózott és kiáltani akart, de az a pokolszülött csókkal tapasztá le ajkait. Izgatottan néztem a jelenetet. Nem rontottam be. Vártam a fejleményeket. Bizonyosságot akartam a feleségem kikapta egyik karját, egy ceattán és a pokolbeli csókbító arca még pirosabb lett. Alighogy nem tapasztaltam és éljeneztem. De türtőztettem magamat — az eredmény miatt. Az a sátnán nem riadt vissza, sőt ezt sziszegte: „drágám, ennek nagy ára van.” Elsápadtam, a feleségem többé nem ellenkezett. Sőt átölelte a sátnán nyakát és ajkaival fogta föl annak forró lehelletét. Én felordítottam ezen az eredményen. A csókbító megugrott, én kergettem s ön elfogott. Nos, hát mit tett volna ön az adott helyzetben.

— Semmit.
— ?
— Mert én az első kézesóknál kidobtam volna a sátnánt.
— Erre nem is gondoltam. És most mit tegyek?
— Legyen titoktartó.
— Ah!
— Es ne experimentáljon a saját felesége erkölcsével.

Pardon.

kimutatta azon kívánság abszurditását, hogy a felelőzések hazai felsőbb bíróságokhoz tészenek át. Ez elv szerint a consulok a külföldre kitölt első fokú bíróságai a belserveszetnek, de a hol ezt a rendszert elfogadták, Franciaországban, ott is fokozatosan eltérnek ez állásponttól.

Ezután következett az igazságügyminiszter beszédének az ellenzék névé s különösen Apponyira nézve leérzékenyebb része. Apponyi beszédéből mutatta ki Szilágyi pontról-pontra, hogy a közjogi alapon álló ellenzék vezére mint hagyja el ezt az alapot minden beszédében és mint tér arra ismét vissza. A szabadelvű-párt élénk helyesléssel s a mérsékelt ellenzék kínos hallgatással nézte Apponyinak ezt a politikai fölboccoltatását Midőn az igazságügyminiszter befejezte beszédét, a szabadelvűpárt percekig tartó, lelkes éljen zésben és tapsban tört ki. — Apponyi pedig mélyen hallgatott.

Szavazásra kerülvén a sor, 452 igazolt képviselő közül — elnök nem szavazván — a törvényjavaslat mellett 188 képviselő igennel, ellene 102 nemmel szavazott, távol volt 161, így tehát a javaslatot a ház 86 szótöbbséggel általánosságban elfogadta. A pártönkivüliek közül Széll Kálmán is a kormány javaslata mellett szavazott.

Reményi Ede Debreczenben.

Emlékezetes kedves napja volt tegnap városunknak. Ujra tisztelhetünk falaink között hosszú viziontlátás után a világhírű hazait, a legnagyobb magyar hegedűművészt Reményi Edét.

A színház minden zugában szorongásig megtelt, úgy hogy még a zenekarban is a közönség foglalt helyet. — Soha színházuunkban együtt még nem láttuk egy városunk intelligenciáját mint tegnap este. A színház nézőtere ünnepélyes hangulatot ébresztett; a nők a páholyokban és zártzártszékben hangverseny toilletben jelentek meg, míg a férfiak fekete ruhában. És nem csak a drágább helyeken láttunk jómódu polgárokat és kereskedőket, hanem a másodrendű zártzártszékben és karzaton is. Mintha csak mindenki ott akart volna lenni a nagy hazafi viziontlátásánál. A karzaton foglaltak helyet a szintársulat első rendű tagjai is.

Pontban 7 órakor felgördült a függöny s Balassa kíséretében a közönség elé lépett Reményi. Könyvedn, frissen mozgott, a kin nem látszik meg a 60 év nyoma sem. A nézőtérben oly éljen riadalom keletkezett, mely percekig tartott, s a plafont veszélyeztette. E közben két gyönyörű koszorút nyújtottak fel a színésznek. Az egyikkel a zenede, a mássikkal a négyzet tisztele meg a világhírű művészt; — előbbi fehér selyem szalagon viselte az emlék felirást, az utóbbi a város színével sárga-kék szalagon.

A falat megrezegtető demonstráció után Reményi kezébe vette kedves Stradivariusát, s eljátszotta Mendelssohn hegedűversenyéből az „Andante és finale“-t. Bűbájos hangokon sirt a hegedű kezében.

Napokon át foglalkoztunk lapunkban Reményi életével és művészetének ősmertésével, s most midőn hallottuk őt, ismét csak a osodátal hangján irhatunk róla. — Nem tagadjuk, hogy mióta hazaérkezésének híre jött, az országban mindenütt bizonyos aggodalom, kételkedés fogta el az embereket; hogy oly nagy művészek után, minők Reményi el-távoztása után bejárták az országot, minők Sarasate, Winiaskzi, Dengremont, Ondricek, Hubay és mások, a kik mind az újabb generációhoz tartoznak és hallatlan technikával ejtik bámulatba a világot, — valjon a mi régi kedves Reményink, a mi világhíre daczára igazi a magyar művésznünk, nem fog-e elmaradottnak látszani. Nos hát, kimondhatjuk, hogy az aggodalmak hiábavalók voltak. A művészet nem öregszik, nem avul. Divatja lehet, de a szép mindig szép marad, a dicsőíteti való évszázadok múlva is megtalálja az dicsőítő publikumát. — És Reményi technikája ma is kiállja a versenyt bármely más hegedűművészzel, még akkor is, ha technikáját az akrobataságig vitte is, s ha hurjain saltomortálékat vág is a közönség előtt. Csak hogy ezenkívül olyat is tud Reményi, a mivel nem minden hegedűművész sőt Hubay Jenőn kívül nagyon kevesen tudnak: égő szenvedélyes szívvel játszani, megsirattatni a hallgatókat.

A műsor minden száma után felhangzott a lelkes tapsvihár, hiszen a közönség valóság-gal lázban volt, s alig tudott nyugodtan helyén maradni. A művész mikor már nem győzött eleget megjelenni a közönség előtt, meghatottan szólni kezdett:

— Nagyon köszönöm a lelkes fogadtást. Meg vagyok hatva nagyon.

S mikor a taps még sem szűnt meg, s

felkiáltások hangzottak, hogy: „Repülj fecs-kém.” „Repülj fecs-kém” akkor azt mondta, hogy játszani fog műsoron kívül, de engedjék meg neki, miszerint ő maga határozhatta meg, hogy mi legyen az a ráadás. — Műsoron kívül aztán eljátszotta a nemrég elhunyt francia zeneszerző Delibes Leo „Sylvia” ballet-jéből egy átiratot, és a koncert végén több magyar népdal-átiratot, és legvégül egy Hymnust, mit az amerikai egyesült államoknak írt, s dedicált. — A hymnusz, mely emlékeztet a Marselaisre, gyűjtő hatású.

A Reményi hegedűjátékát Bodó Lajos fiatal zongora-művész kísérte. Nagyra hivatott zongora művészt látunk benne, a ki már is nagy technikával és biztonsággal játszik. Reményi a hangversenyén két hegedűt használ. Az első darabot a Mendelssohnét az igaz Stradivariuson játszta, míg a műsor többi számait egy pompás Stradivarius-utánzatton.

A művészt a színpadon sokan meglátogatták, s midőn föllemegették neki, hogy mennyire kellemesen van meglepetve, csatlódva a közönség, mert azt hitte, hogy egy öreg embert fog látni, kedélyesen válaszolt:

— Persze. Azt hitték valami vén totykos ember fog reszketni kézzel játszani Dejszen, úgy állók én még, mint a özveik!

A színházi hangverseny után előkelő és díszes társaság gyűlt össze a bankettre a „Bika” szálloda földszinti éttermébe, hova nemsokára Reményi Ede is megérkezett hangversenyi kísérője Bodó Alajos zongoraművész és fia Tibor kíséretében.

Béleptekor a közönség riadó éljenzéssel fogadta, a Rácz Károly zenekara pedig a Rákóczy indulót zendítette rá.

A vacsora közben Vértesi Arnold a „Csokonai-kör” elnöke mondotta az első felköszöntőt. A királyra szokás először poharat emelni, — kezdte beszédét — tehát ő is királyra mond ezuttal felköszöntőt: a hegedűkirályra, ki művészetével nemsok Európában, de az egész világ dicsőséget szerzett a magyar névnek. Reményi volt az, ki a mai nemzedéket, még mint fiataloságot a politikai elnyomatás sötét napjaiban a magyar zene hatalmával lelkesítette, s így hozzájárult ahhoz, hogy az akkori időkben igen érzékeny magyar szellem fellendülésével a nemzeti közéletben erősebben lüktetett a hazafiság. Hegedűjének varázsszával teremtette meg a legnagyobb magyar költő érzebe öntött alakját, melylyel már megörökítette nevét. Reményi Edére, a világhírű magyar művészre emeli poharát.

A második pohár köszöntőt Sesztina Lajos, a zenede elnöke mondotta, üdvözlőlvén Reményi Edét Debreczenben, a magyarság központjában. Emilitte, hogy Reményi Ede nem idegen Debreczenben, mert már 20 évvel ezelőtt, mikor itthon hangversenyezett, a debreczeni zenedénél 200 frtos alapítványt tett és egy hegedűt ajándékozott, mely a zenede birtokában van meg ma is. Üdvözlőlvén Reményi Edét, a magyar név világhírű dicsőségre emelőjét.

Azután Simonffy Imre kir. tan. polgármester állott fel és zajos éljenzés között tett kijelentést arra nézve, hogy az egész magyar közönségnek fája az, a mit most a lapok a Reményi Ede nevével kapcsolatosan emlegetnek, hogy e hangverseny körútja a művésznök utolsó volna s búcsuzás a közönségtől. Ő hiszi is reményi, hogy a mai hangverseny nem volt búcsuzás a magyar közönségtől s Reményi Edét, nagy művész honfirtársunkat, mély máskor is üdvözölhetjük körünkben.

Hosszantartó éljenzés zuggott fel a pohárköszöntő után, s pár perc múlva Reményi Ede állott fel, hogy megköszönje a szíves fogadtatást, melyben Debreczen részesítette Szerencse volt — mondá — hogy ma este nem énekel mert meghűlése miatt még tán kifütyülték volna. Husz éve annak, hogy itt járt, mondta felköszöntőjében Sesztina Lajos, ez mutatja, hogy nem tolakodó. A búcsuhangversenyt illetőleg zajos tetszés nyilvánulás és éljenzés között jelentette ki a művész, hogy neki nincs arról tudomása, hogy hangverseny-körútját búcsuzásnak írják. Sőt ellenkezőleg, egész nyáron Magyarországon itthon fog maradni, mert amerikai hangversenykörútját csak október 15-dikén kell szerződése értelmében megkezdeni. Amerikában 224 hangversenyt fog adni sűrűn egymásután s ha e hosszú körútnak vége lesz, visszajő hazájába és állandóan is fog letelepedni. Szünni nem akaró éljenzés követte e kijelentést, mely után Reményi még pár szóval szólott a debreczeni zenedénél tett alapítványáról és arról a hegedűről, melyről a zenede igen tisztelt elnöke azt állította, hogy az ő ajándéka. Ő ugyan nem emlékezik már tisztán, mert régen is volt a dolog és azóta sok földet bejárt, de igéri, hogy míg még Debreczenben lesz, megnézi azt a „Reményi hegedű“-t.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után óriási éljenzés zudult fel és miudnki

sietett kociztani a művészzel. Ezután még Márk Endre ügyvéd, a debreczeni deleget elnöke és Nagy Zsigmond gimnasiun tanár mondtak felköszöntőket, mindketten lelkes szavakban életve a nagy hegedűművészt.

A vidám társaság a Rácz Károly zenedéje mellett még sokáig együtt maradt és kedélyesen mulatott. Rácz Károly sok szép új magyar nótát mutatott be a művésznök és eljátszotta a „Repülj fecs-kém” kezdetű Reményi-féle mesteri magyar népdalszereményt is.

A társaság csak akkor oszladozott, midőn Reményi Ede sűrű éljenzések között, a Rákóczy új induló mellett elvezetett a terem-ből, hogy a farszto hangverseny után nyugalomra térjen.

Reményi Ede ma d. e. látogatást tett Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester urnál. — A művész a társalgás alatt föllelített, hogy holnap P. Ladányon örákig kell várakoznia a Nagy-várad felé menő vonatra. — Nem pihenéssel, hanem azzal szeretné elizni a hosszú várakozásnak unalmait, hogy hegedűlne a püspök-ladányiaknak az álomlás valamelyik szobájában. Egyikőjüknek sem kerülne pénzébe. Hisz ő is, a ladányiak is jól mulatnának. Valószínűleg táviratozni fog P. Ladányba. — A polgármester ur kérdezte tőle, világtutása közben készült jegyzetei mind megvannak-e? Reményi azt válaszolta, hogy gondosan megőrizte azokat s majd ha amerikai hangversenye után nyugalomra vonul Magyarországon, megírja emlékiratit. — Nagyon megtetszett a művésznök a polgármesteri szoba remek. XIV. Lajos korabeli óra. — Kérdésközdött, hogy honnan kerültek ide ezek a szép aranyos barokk butorok? — Gorosakoff herceg bécsi palotáját díszítették azok s eladásra kerülvén, ő felségeinek 1875-diki látogatásakor a királyné szállása számára Csorba polgármester megvásároltatta Herzberg nevű követtővel. Reményi ma délután a zenedét látogatja meg, a melynek 200 frttal alapító tagja. Itt őrizik Reményinek azt a hegedűjét a melyet a hatvanas években ajándékozott a zenedének.

Ma délután a kollegiumba is elmegy, hogy megtekintse a Petőfi szobor eredeti gyipszmintáját. — Tegnap este figyelmeztették a művészt erre a szoborra. Addig nem tudta, hogy Huszár ezen remek alkotása a debreczeni kollegium egyik érdekes látivalója.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Korcsolyapálya a Margit-fürdőben és a Nagyrődön nyitva reggeltől estig.
Nagy sétatangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit-fürdő” nagyertermében.
Museum a kollegiumban nyitva van vasárnapoként délelőtt 10-től 12-ig.
Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombatán d. u. 2—7-ig.
Febr. 25. Reményi Ede 2-ik hangversenye.
Márcz 1. „István”-malom közgyűlése.
Márcz 1. Honvédegyetel közgyűlése csizmadia szímben.
Márcz 1. Csikótelepbe való beiratás határideje lejár a városgazdai hivatalban.
Márcz 4. Fodrász és borbély segédek bájja.
Márcz 5. Polgári fölleltemény kiváltásának vég-határideje.
Márcz 8. Debreczeni takarékpénztár közgyűlése.
Márcz 12. A debreczeni piacerekek betegápoló és segélyző egyletének táncszívalma a „Margit”-fürdő helyiségében.
Márcz 15. Öreg hsnvédek bájja.
Márcz 19. Jogászok táncestélye a „Bika”-ban.
Márcz 22. Debreczeni helyiavasut közgyűlése.
Márcz 22. Tisztviselők egyesületének közgyűlése.
Márcz 29. Gr. Zichy Géza fogadtatása és hangverseny a színházban.
Márcz 30. Gr. Zichy Géza jubileuma.

— A Csokonai kör. febr. 26-án Csütörtökön d. u. 5 órakor a városháza nagy tanácsstermében felolvasó ülést tart, melynek tárgysorozata következő.

Csiky Lajos: Visszaemlékezések külföldi utamra.

Boldisár Kálmán: Mária.
Benedek János! Csokonai szerelme.

Debreczen, 1891 február 23-án.

Dr. Tüdös János
szakosztályi titkár.

— Reményi Ede és Rácz Károly. — A Reményi-banketten Rácz Károly oda ment Reményi Edéhez és s zavakkal szólította meg a hegedűkirályt: Felséges Uram! S megkérdezte tőle, hogy melyik a nótája? Reményi Ede a „Vékony deszka kerítés...” és „Huszad csak, huzzad csak keservesen...” kezdetűket nevezte meg, melyeket aztán mikor Rácz Károly elhegedül, behuny szemmel, eladagolva hallgatott és fűnyrésztetted kedves nótái dallama után. A „felséges ur”-nak tetszett alattvalója hódolata.

— Az új kalvinista zsoltárok. Tudvalevő, hogy a reformátusok hitfelekezet a tartalmi szépségében nem szűkülökődő, de formára való nézve nehezkés és disztelen zsoltárokat és dicsőreketet kipalléroztatni s új formai ékességekbe helyezetteti kívánván, pályázatot írt ki a reform. hitvallású írők közt olyformán, hogy bárkinek, ha csak egy-két zsoltár, vagy dicső-

ret he
házi b
jutalo
mes é
díg b
Ez
jelent
szóitá
szerin
jobb,
tudat,
ges jó
szóve
és kö

39, gy

után e
egyhá
Dely
létre

hogy
József
igénye
Ezt a
egylet
asszon
ápolón
felel
a Sale
fog ta
és a k

pénztá
Sándor
eszköz

Péter,
red ze
hó 8-
senyt
mében
figyeln
különb
vedelm
nak k
nyugdí
versen
és töb
művét

kir. kö
mu ut
régebb
de b r
utazott
tette.
engedm
bejárás
rint me

betegző
márczi
mében
egyiete
tánczvil
Osnád
pénztár
dező biz
Jakab,
Gyula,
Glück
Hecht
mán, L
Papp
Simon,
Isidor,
Ládjegy
Kovács
Beke I
mán ur
ház), G
a „Bika
nél, a
Zenekar
esti 8
tetnek
meghív
ság mi
a fénye
körül
meghív
ha net
nek, kik
radtak,
ket az
órától k

„Rendel
debrecz
százal
század
helyezt
zados t
ugyan
százal
cay szá
szívéből

ról, mel
megemlé
vettük:
születé
Jolán, u
névben
felejtett
urnak fo
10% é
74-ik é
Hált te
napján,

szel. Ezután még lebrecezi dalegy- mond gymnasiumi tóket, mindketten a nagy hegedű- R á c z Károly ze- együtt maradt és Károly sok szép t b e a művészek ském" kezdetű Re- nyar nepelesterze- r oszladozott, mi- zenések között, a eltávozott a terem- eemény után nyu- ma d. e. látogatást r. tanácsos polgár- r. a társalgás alatt P. Ladányon Órákig árad felé menő vo- ban, hanem azzal sze- közésnek unalmait, adányiaknak az ál- ban. Egyikőjüknek 6 is, a ladányiak zintüleg táviratozni lgármester ur kér- zben készült jegy- Reményi azt vála- egőrizte azokat s menyé után nyuga- on, megírja emlék- szett a művészek nek, XIV. Lajos mek, de a szék- derésködött, hogy a szép aranyos ba- őt herceg bécsi eladásra kerülve, látogatásokra a ki- rba polgármester nevé közzvetítve. m a z e n e d é t 200 frttal alapít- ek azt a hegedűjét ben ajánlkozott umba is elmegy, i szobor eredeti este figyelmeztet- . Addig nem tudta, kótása a debrecei- látnivalója.

ret helyes átírása sikerül, azt az átírást egy- házi használatra elfogadják s az átíró illó jutalmában részesíti. Fejes István, az egyete- mes énekgyűjti bizottság elnöke, most körbi- rálat czéljából fizetetlenként kibocsátja az ed- dig begyűlt érdemesebb átírási kísérleteket. Ez „előmunkálatok"-ból a II. füzet most jelent meg, melyben egy szerzőtől 41 átírt zsolttár és 10 dicsőretet foglaltatik. Egy kritikus szerint ennél még az ódon, nehézkes, szöveg is jobb, melynek legalább a hosszú idő s az a tudat, hogy eleink is ezt énekeltek, némi öre- ges jóízűség, mohos báj kölcsonöz. Az új szöveg verselése nemcsak kezdetleges, de száraz és költőtlen is mint egy tanügyi akta.

— Athelyezés. Czeiler kapitányt a 39. gyalog ezredtől Bésbe helyezték át.

— Halálozás. Késő délután, lapunk zárta után értesülünk, hogy a debreczeni ev. ref. egyház egyik legérdemesebb öreg tanítója, Dely Tamás ma rövid szenvedés után jobb létre szenderült.

— A vörös-kereszt elnöksége tudatja, hogy a vörös-kereszt betegápolónője Somossy Józsefné és a kinek szüksége van rá, ebbeli igényeit m. Szabó Jánosnál kell kijelenteni. Ezt annál is inkább szükségesnek tartja az egyetel közudomásra hozni, mert jár egy másik asszony is a városban, a ki a vörös-kereszt ápolónőjének mondja magát, ez azonban nem felel meg a valóságnak.

— Katonai lóvásár. Március hó 13-án, a Salórnok kaszárnya előtt katonai lóvásár fog tartatni, melyre felhívjuk az érdekeltek és a közönség figyelmét.

— Pénztári vizsgálat volt ma a házi pénztárnál. Vértesi István főjegyző, Kovács Sándor t. főjegyzés és egy bizottsági tag eszközölték a vizsgálatot.

— Symphonia hangverseny. Czapek Péter, a helyben állomásozó 39-ik gyalogezred zenekarának burgó karnagya Március hó 8-án igen érdekes symphonia hangver- senyt fog tartani a „Bika" szálloda díszter- mében, melyre a zenekedvelők és zenészek figyelmét előre is felhívjuk. A hangverseny különben jótékonyzélú lesz, amennyiben jö- vedelme a közös hadsereg katonai zenekari- nak karmesterei, azok özvegyei és árvái nyugdíjalapja javára fog fordíttatni. A hang- verseny másora rendkívül érdekes fog lenni és több hírneves zenésznünk nagy hatású zene- művét fogja tartalmazni.

— Lövonatu vasutat tervez Mezei Mihály kir. közjegyző Nagyváradi város főbb forgal- mu utcaira. Az előmunkálati engedélyt már régebben megnyerte. Most Rószler Richárd debreczeni vasúti mérnök Nagyváradra utazott. A terveket Rószler Richárd készí- tette. E terveket azonban a Mezey Mihály engedélyes javaslatára és a közigazgatási bejárás alkalmával fölmerült kívánalmak szer- rint módosítandók lesznek.

— Tánctovább. A debreczeni pinczerek betegápoló és segélyző egylete 1891. évi március hó 12-én a „Margit" fürdő díszter- mében a pinczerek betegápoló és segélyző egylete és az E. M. K. E. javára zártkörű táncvizsgálat tart. Weber Isidor, b. elnök Csanádi Ede b. jegyző. Privitzer József b. pénztáros. Winkler Mihály b. ellenőr. Ren- dező bizottsági tagok: Deutsch Ignác, Deutsch Jakab, Dávid István, Elsner Henrik, Eckamp Gyula, Freudfeld Rezső, Grünwald Jenő, Glück Adolf, Glück Leopold, Glück Henrik, Hecht Isidor, Hegeri János, Lendlbauer Kál- mán, Léb Pál, Márkus Jenő, Német András, Papp László, Rechnitzer Adolf, Rosenberg Simon, Ullman Károly, Vilmos Ferencz, Weisz Isidor. Belépti díj személyenként 1 frt. Csál- ládjegy 3 személyre 2 frt. Jegyek válthatók: Kovács Antal (Ipar és Kereskedelmi bankház), Beke László urak üzletében, Lendlbauer Kál- mán ur kávéházánál (Csapó-utca), „Páris" kávé- ház), Glück Adolf pinczér-egyleti ügyöknél, a „Bika" szálloda éttermében levő főpinczér- nél, a táncvizsgálat estélyén a pénztárnál. Zenekar: Rác Károly zenekara. Kezdeté esti 8 órakor. Felülzárások köszönettel vé- tetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Jelen meghívó másra át nem ruházható. A bizott- ság mindent elkövet, hogy ezen táncvizsgálat a fényesek közzé soroltassék, és a meghívás körül a szigorú ellenőrzést gyakorolja. A meghívók nagy részben már szétküldettek, ha netalán tévedésből a névsorból oly egye- nek, kik ezen egylet iránt érdeklődnek kima- radtak, tisztelettel felkértenek ebbeli igényü- ket az egyleti helyiségben minden este 7 óráig kezdve bejelenteni.

— A helyőrség köréből. A honvédség „Rendeleti közlöny"-ében olvassuk, hogy a debreczeni 3-dik honvéd gyalogezred 2-ik zászlóaljának parancsnoka Steiner Gábor százados törzstisztjelölt lesz, e ki Pécsről helyeztetett át. — Lörczy Dénes szá- zados törzstisztelettel, a 2. zászlóalj parancsnoka ugyanezen ezrednek Zilahon állomásozó 4. ik zászlóalj parancsnokságát veszi át. — Lörczy százados távozását bajtársai és a közönség szívvel sajnálja.

— Gyászjelentés. K a t z Henrik halálá- ról, melyről már lapunk tegnapi számában is megemlékeztünk, a következő gyászjelentést vetük: K a t z Mihály, a maga, valamint neje született Ederer Emma, gyermekeik: Irén és Jolán, egy a testvérek és egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja felejthetetlen édes atyjának K a t z H e n r i k urnak folyó 1891. évi február hó 24-én, délelőtt 10¹/₂ órakor, hosszas szenvedés után életének 74-ik évében bekövetkezett gyásos elhunytát. Hült tetemei folyó 1891. évi február hó 26-ik napján, d. u. 2¹/₂ órakor fognak a kis-váradi

utozai Bultster-féle házból a helybeli izr. sir- kertbe kivitetni. Mely végtisztességtételre a rokonok, barátok és ismerősök bánatos szívvel meghírtak. Debreczen, 1891. február hó 24. Béke hamvaira.

— Hadház metamorfózis. F e r e n c z Elek, a b-ujvárosi járás főszolgabírója legkö- zelebb megkezdte Hadház nagyközösségé alakul- ásához szükséges előmunkálatokat a város polgármesterének közbejöttével. — Mihelyt pedig jóváhagyja a belügyminiszter Hadház- nak a b-ujvárosi járásba való beosztását és a megyei közgyűlésnek ezzel kapcsolatos határozatait, megalakítja a községi képvisel- sélő testületet, megválasztja a tisztikart, szóval intézkedik a községi ügykezelés életbeültetése iránt. — Az árvaügyeket pedig a vármegyei központi árvaszék fogja kezelés alá venni.

— Az ev. ref. felsőleányiskola házának terveit a városi tanács némi módosítások ki- kötésével jóváhagyta s az építési engedélyt kiadta. — Ezt már megirtuk. — Mielőtt azonban az építés megkezdetnék, újabb néhány megszívlelendő észrevételt teszünk az iskola terveire és berendezésére vonatkozólag. — Uram, ne tessenek hamarkodással megnyomo- ritani ezen elsőrangú kulturális intézményün- ket s ne akarjanak az intézet pedagógiai ér- tékének rovására felesleges költségeket csinálni! Nem tudjuk, kikerülte-e a tanács figyelmét, vagy pedig nem kívánt annyira bele- avatkozni az iskola építése ügyébe: de nekünk feltűnt egy körülmény és kifogásunkat szak- értők is helyeslik. — Nevezetesen azt kér- dezük, mire való az emeleti részen az a hat- tásos szobából, konyhából, cselédlakásból, kamarából álló lakosztály — ha a mint érte- sülésünk szerint az építendő bizottság egy tagja állítja — az igazgató és családja nem az intézetben fog lakni? I n t e r n a t u s s a l lévén egybekötve a felső leányiskola, nem engedhető meg, hogy akár az igazgató, akár valamely tanár és családja bent lakjék. Miért, nem fessegetjük ezuttal. Ezt már a múlt évben is kifogásolták a vegyes bizott- ság világi tagjai. Már ha meghagyatnék is az igazgató lakása az intézetben, miért kell azt az épület legszebb és legégszesebb, legvilágosabb részébe helyezni? miért kell a bennlakó növendékek hálószobáit, az igaz- gató lakását, a dolgozó és ebédlő termeket a régi épülethez nyers és sötét, követke- zőleg egészségtelen fali közé tenni? — Az igazgató családjának hat szobás lakása, a minek nem volna szabad neveléstani szem- pontból, az internatussal egy fedél alatt lennie, indokolatlanul megdrágítja az építke- zést, és lehetetlenné teszi a tantermek s az inté- zettől elválatlan egyéb helyiségek czélzerű beosztását. — E miatt szorult egyik tante- rem is csoettek és sötét falak közé, holott az emeleten ott volna az a tágas, világos helyiségek, melyek az igazgatóknak vannak szánva. — Debreczen város 115000 frttal jár- rul ezen intézet fenntartásához, 37000 frt tökének megfelelő segélylyel az egyházkérü- let. Ez jogot ad nekik, hogy beleavatkozzanak az iskola építésbe s hathatósan követeljék, hogy az építendő egyház okosabb terv szerint építtesse felső leányiskoláját.

— „A budos" cím alatt a „Debreczen" nyomán a „Budapesti Hírlap", egy szenzá- cziós újdonságot bocsátott világgá egy 25—30 esztendő urias szabású, de rongyos öltönyű nőről; „ő maga feltűnő szép lehetett valaha, de vonásait szédült a szenvedés s kétségbee- sés ült arcán" („Ez a szerencsétlen nő Debre- czenben könyöradományokat gyűjtött. „Petrosz- sányba való, a férje ott volt hivatalnok. Jó módban, holdosságban éltek évekig, volt csinos házuk s a társadalomban tisztességes helyet foglaltak el. A múlt hónapban vége szakadt a boldogságnak." A ház leégett, a férj meg- örült, visszafutott az égőházba, az asszony el- ajult, „mire magához tért, a ház már hamuvá égett — a férj is beleveszett. Azóta nem volt maradása Petroszányban; gyalog elindult éj- szakának idején ki a világba, nem tudta hová, csak menekülni akart minél messzebb arról a rettenetes emléktől helyről. Mikor úgy gyalog-osan Debreczenbe ért felment a városához, itt kapott egy pár forint segélyt, ezzel ismét tovább indult a világba. Czéltalanul bolyongva hordja gyászát egyik helyről a másikra." Eddig tart a rémes tragédia. A legérdekesebb, hogy az egész eljéltől végig mese melyből egy szó sem igaz. A Petroszányi járás főszolgabírájá- tól, Buda Károlytól, tehát a legilletékesebb helyről nyert értesítés alapján mondhatjuk, hogy Petroszányban, tüzeset mostanság nem volt, amál kevésbé olyan, melyben valaki beleégett volna. Biztoson dementalható azon újdonság, írja a főszolgabíró, mert legkisebb igazság nincsen benne, s az egész csupa hazugság." A debreczeni magistratus és a lapok alaposan felültek valami szédelő meséjének.

— Egy két gymnasiumot végzett tanonc felvétetik a Debreczeni Ellenőr könyvnyom- dájában.

— Teljes ellátásra két izr. tanuló vagy fiatal kereskedő segéd elfogadtatik. Kényel- mes szép külön bejárati lakásról s jó ellátás- ról gondoskodva lesz. Bővebbet lapunk szer- kesztőségében.

— Bihar megyei hírek. R e m é n y i Ede Nagyváradi holnap hangversenyez. A hegedű művész ifjú Bölöny Sándor vendége lesz. — A l o v a s s á g i l a k t a n y a építési mun- kálataira 7 ajánlat érkezett. — A legelőnyö- sebb ajánlatot Jiraszek Nándor és társa Krausz Lipót tették, a ki 4¹/₂% árleengedést

biztosítottak. — A 37. ezred jubileuma. A József főherceg nevét viselő 37. gyalog- ezred, mely Nagyváradon állomásozik az idén üli meg 150 éves jubileumát. Az évfordulót nagy ünnepekkel ülik meg s egyuttal megír- atják az ezred történetét, melyben számos győzelmi csata is szerepel. — N a g y v á r a d és A r a d között június 1-én új menetrend lép életbe, tekintettel a kir. táblára. — Az új menetrend szerint az aradi ember reggeltől estig megjárhatja Nagyváradot a hol hetedfél órája lesz ügyeinek rendezésére.

Verses kérvény. A temesmegyei m. kir. állam- építészeti hivatalhoz a következő furcsa kérvényt adták be utmesterei állás elnyerése végett: Nagyméltóságú hatalmak a kik előtt esdeklek; Számítalan boldog új évet, kíván vöröz kebelem. Segéjtek a nyomorban, melyben végtelen küzdöm. Egy más állást a számomra nagy hatalom kitűzött. Utmesterei az országoknak, akármelyik részében: Kinevezni sziveskedjék, ez ösmerőre előttem. Vagy forgalmi személyzethez méltóztassák áttenni A hol anyagi helyzetem talán jobban fog lenni, Ny helyzetben és nyomorban tovább már nem élhetek Rongyos éhségben családomra tovább már nem nézhetek Szép 20 éves feleségem és 2 éves gyermekem; Fáj a szívemben, ha a rongyban és nyomorban ránézem, Soraimért alázattal engedelmelem esdeklek. Nagy kegyelmét, hogy ez által melibb elnyerhessem. A legelőnyösebb szolgálta maradtam és vagyok 1889. december 30-án H. S. s. k. 14. sz. p. úr.

Ezt a verses kérvényt az államépítészeti hivatal főnöke áttette a járási főszolgabíróhoz véleményezés végett, a ki a következőleg adta meg a véleményét egyszerűságra az elutasításra is! 1873. évben hozták Második törvényezik ama böles szakaszát, Hogy utmesterek csak az felfogadhatók; Kinek igazolványát ad a mindenható; Ezért jó barátom, nem használ a rigmus, Mert sokkal nagyobb ur itt a paragrafus. S minthogy a hivatalfőnökök már vének, Hiába szót a szép asszonyról az ének; Mert kinek egyszer már megpuhult az izma, Nem iponál annak se szépség se prizma! Ettől még maga a főnök se lehet ment; Kinek a prizmától szeme is tönkrement. Ezért jámbor költő, csak járjad a Parnaszt, Utmesterek költő nem való; csak paraszt: Olympra igyekezz tolni a talicskád, Mert költő embernek, Baross állást nem ad!

A régiek azt mondták: Ha az Istennek egy bolond kell, akkor egy vén embernek fiatal feleséget ad.

II Gyula pápa, a minorita-rendből azt szokta mondani: A tudományos műveltség a polgárságra néve ezüst, a nemességre arany, a tejedelmekre néve drága kő.

A szegények könnyebben meunek mennyországra, mert ők akadálytalanul jönnek ki koporsóikból, míg a gazdagnoknak nehéz lesz emlékköveiket és szobraikat a koporsórol lehányani.

Az utálatosnak az az előnye van a szépség fölött, hogy nem olyan mulandó.

Közgazdaság.

Debreczeni piac.

Február 24. heti vásár.

Szarvasmarha és lóvásár. Felhajtattott 16850 db. szarvasmarha 1600 db. Eladatott 16337 db. szarvasmarha 366 db. — Az árak voltak: hizott ökör 240—300 frt. hizott tehén 140—200 frt. I. rendű jármos ökör 250—400 frt. II. rendű jármos ökör 180—220 frt. III. rendű jármos ökör 140—180 frt. Negyedü tiúó 80—140 frt. Harmadü tiúó 60—100 frt. Rugott bornyu 30—60 frt. Az árak mindezeknél páronként érten- dők. — Egy darab bika 60—180 frt. Egy darab jó igás ló 100—180.

SERTÉSVÁSÁR.

Febr. 23. heti vásár.

Hizlalnivaló sertés. Magyar első rendű páronként 11—20 hónapos 20—25 frt. Magyar második rendű 30—35 hónapos 38—40 frt. Harmad rendű 30 hónaposon fel- lül 43—45 kr.

Nevelni való 4—11 hónapos... Felhajtás — db. Eladatott — db. Az üzletirányzat, gyenge.

Hizott sertés. 43—45 k. Felhajtattott az egész vásárra 2500 db. Eladatott 1308 db. Üzletirányzat gyenge.

J e g y z e t. Soványsertésnél 4% a vevő javára levonatik. Hizott sertésnél tiszta súly értendő, az árak kilogrammonként és kraj- czárokbau.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, Csütörtökön, 1891. február 26. páratlan bérletben, GÓTH SÁNDOR jutalomjátékául: **HAMLET.**

Felelős szerkesztő és kiadó lap tulajdonos: Vértesi Arnold. Főmunkatárs Karczag Vilmos.

MENYASSZONYI KELENGYE

saját gyátmányu **fehérnemüekből** legnagyobb választékban **Kunz József „T"** czégnél, **kistemplom bazar.**

Hirdetés.

A tavaszi idényre nagy mennyiségben vásárolt **női ruhaszövetek** hozzávaló legújabb diszek **már raktárunkra érkeztek** s azokat ujonnan megnagyobbított üzlet- helyiségünkben **igen jutányos áron** árusítjuk el. **Szabó Lajos fiai.**

Némely ember könnyűben éli át a sors csap-ását, mint annak örömeit. Mert míg az előbből csak bajszálai öszülnek meg, az utóbbi nem egyszer szívét repeszi szét.

Talleyrand azt mondá a jó kávéról, hogy legyen az oly fekete mint az ördög, forró mint a pokol és édes mint a szerelem.

Az asszonyi szív a rózsához hasonlít, minden imádó leszakit egy levelet és a szegény férjnek csak a tövise marad meg.

Feltűnő
leszállított árakban
 AZ
ŐSZI és TÉLI
 idényből kimaradt
női ruha szövetek
 cretonok és zeffirek
 e hóban kiárussították.
Bosznay J. és Társa
 DEBRECZENBEN.

Vetni való
Bükköny
 kapható
Lukács Árminnál
 piacutca 1824. sz. I-ső emeleten

Egy nyaraló
 mely áll
 két szép szoba,
 üvegezett terras, konyha, pinczéből,
 szép szőlőskerttel, sok gyümölcsfával
 a piactól sétálva 6 percz, igen olcsó
 árért s jó feltételek mellett
eladó.
 Ertekezhetni Turai Farkas
 hirdetési irodájában.

Szabadkézből eladó.
 1. A H.-Sámsoni határban egy 400
 holdas — jó gazdasági épületekkel ellá-
 tott — földbirtok.
 2. A sámsoni kertben egy 6 1/2 nyi-
 las szőlőskert,
 3. helyben csapó-utcai 359. számú
 ház, melynek alsó telke, Nyomató-utczára
 nyulik és külön ház építésre is igen al-
 kalmas, külön is eladó,
 4. Ugyanezen ház 3 1/2 nyilas ondódi
 földje tanyával ellátva, külön is eladó.
 5. A fancsikai erdőrezsben a látó-
 hegynél egy 16 hoglyás kaszáló.
 Alkusz kizárva. Ertekezhetni
 Csapó-utczán 359. számú háznál.

ERZSÉBET KÁVEHÁZ.
 Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni,
 hogy a Czegléd és Batthányi-utca sarkán a Pol-
 gármester ur házában 20 év óta fennálló eddig
 Böhm Sámuel ur által birt
KÁVEHÁZAT
 átvettem, azt újonnan renoválva, díszesen beren-
 dezve, a mai kor kívánalmához képest kényel-
 mes és izlése kiállításban
„ERZSÉBET“ kávéház
 czim melf. é. márczius hó 1-én a
Magyari Testvérek zenekara
 közreműködése mellett megnyitom.
 Főüdvözlésem lesz m. t. vendégeimnek egy kitűnő
 kávéházi italok valamint jó és tisztán kezelt borok,
 hideg felvágottak stb. ugyszintén pontos kiszolgálat által
 kielégíteni.
HÁROM TEKEASZTAL
 áll vendégeim rendelkezésére.
 Hosszú évi tapasztalataim egy helyben mint a
 fővárosban utóbbi időben hosszasanban a Központi
 kávéházban, mint főpinczész működtem, azon feltételekre
 jogosítanak, hogy a n. é. közönség igényeit minden
 tekintetben kielégíthetem.
 Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába
 ajánlván, számos látogatást kér
 mely tisztelettel
GLÜCK L.
 kávé.

KASZANYITZKY ENDRE
 előbb
 KUHINKA ISTVÁN K.
 DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.
 ajánlja a legnagyobb választékkal
 újonnan berendezett
üveg, porcellán, lámpa,
 berndorfi alpacca, khina-ezüst
 evőszerek és konyhaeszközök
 nagy raktárát.
 Üveg ivó és liquer-készletek,
 porcellán evő, kávé-, tea, fekete kávé és mosdó
 készletek,
 Dittmar-, Brünner és hazai gyártmányu
asztali és függő lámpák
nap, meteor és villám-égőkkel
gyári árak
és pontos kiszolgálat
 mellett.
 Argyezékek kívánatra bérmentve küldetnek.
 Vidéki megrendelések a legnagyobb
 figyelemmel teljesítetnek.

LIEBE SAGRADA BORA
 kivonat cascara sagradából,
 enyhe, nehézségek nélkül ható
 hashajtó szer, kellemes ízzel, mely nem háborgatja az emésztést mint a zsanna,
 tamarinda és hasonló drastikus szerek, hanem csillapít, kedélyesít és tovább hasz-
 nálható. Terhes háborgatások kimaradása, minden inger kizárva, jóérzés, ellentétben a
 mások gyakori roszkedvűséghez, oly előnyök, melyek semmiféle más hasonszernek
 nem tulajdonai. A gyógyszerárakban. Valódi kérendő J. PAUL LIEBE-től
 Drezdában.
 Raktár: Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában. pKal.

MEGHIVÁS.
 A debreczeni „Iparegyesületi takarék- és hitelintézet”
 t. cz. részvényesei
 a folyó 1891. évi márczius hó 15. napján
délelőtt 10 órakor
 az intézet üzleti helyiségében
 (Csapó utca 335. sz.) megtartandó
XVII.
Rendes Közgyűlésre
 azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy szavazatjog gyakorlására csak oly
 részvényesek jogosítvák, kiknek nevei a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a
 részvénykönyvbe bevezetve vannak.
Tárgyak:
 1. Az igazgatóság által az 1890. évről beterjesztett üzleti jelentés,
 valamint a felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása, az előterjesztett mérleg
 helybenhagyása illetőleg megállapítása, a nyereség felosztása, az igazgatóság és
 felügyelő bizottság részére a felmentvény feletti határozás.
 2. Az alapszabály 36. és 37. §. értelmében két kilépő s egy lemondott,
 tehát 3 igazgatósági tag választása.
 3. Netaláni indítványok teletti határozás.
 Az évi jelentés és mérleg s az erre vonatkozó adatok a közgyűlést
 megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.
Az igazgatóság.

A legjobb világhírű szájviz.
!! Orvosilag megvizsgálva és rendelve!!
 40 éves jó hírnév! Száj és fogbetegségek
 u. m. a fogak tágulása, fogfájások gyuladások, daganatok,
 a száj kellemetlen szaga vérző foghús, fogkő le-
 rakódás, legbiztosabban meggátoltnak
 a világhírű valódi cs. és
 királyi udvari
 fogorvos
Dr. POPP Anatherin-szájvizének
 naponta való használata által.
 Tetemesen nagyobb palackokban 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 krral.
 mely óv-
 szerül szolgál min-
 denféle fogfájás és szájbetegség
 ellen, jönnek bizonyult torok öblögető
 az idült torok bajoknál — s nélkülöz-
 hetlen az ásványvizék használatánál s a dr. POPP-féle
 fogpor vagy fogpaszta egyidejű használata mellett, mindenkor egész-
 séges, szép fogak nyerhetők.
 Dr. POPP-féle foglomba, az odvas fogaknak kitömésére, Dr. Popp-féle
 nővény-szappan mindennemű bőrküteg ellen különösen furdők számára, Dr.
 Popp-féle napraforgó virágolaj-szappan, Vénus szappan, a jelenleg legjobb s legfin-
 cabb pipere divat-szappanai s a bőr finomítási tekintetben fölülmulbatlanok.
Árak: Anath-rin fogpaszta sz-leacczékben 1 frt 22 kr., illatos fogpaszta 35 kr
 olajszappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr.
 A hamisított Anatherin szájviz megvételetől, mely a vegyelemzés szerint a
 fogakra káros hatással van, mindenki határozottan óvakodjék.
 Kaphatók: Bécsben I. Bognergasse 2., valamint Debreczenben: Tóth Béla,
 (főraktár) Dr. Rothschnek V. E., Balázs A. Mihálovits István, Muraközy L. örököséi,
 Örvényi Ottó, Szilágyi P. M., Tamássy Béla, Füleky P. urak gyógyszerárában, ugy-
 szinte Szent-Királyi Tivadar Csanak J. és Schwartz B. urak üzleteiben és Ma-
 gy arország minden gyógyszerárában, gyógyszerüzletében és illatszerekkereskedésében.
 Kérjük határozottan Dr. Popp gyártmányait és ne fogadjunk másokat.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében
 mindenféle diszes és egyszerű
KÖNYVKÖTŐI
munkák
 gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítetnek.